

Posamezna šteč. „Dneva“ stane 6 vin.; ravno toliko posamezna številka „Bodeče Neže“.

„DAN“ izhaja vsaki dan zjutraj; tudi ob nedeljah in praznikih. Vsako nedeljo ima humoristično prilogo „BODEČA NEŽA“. Za ljubljanske naročnike stane „Dan“ s prilogo dostavljan na dom celoletno 20 K, mesečno 170 K; brez priloge celoletno 18 K, mesečno 150 K. Za zunanje naročnike stane „Dan“ s prilogo celoletno 22 K, četrtletno 550 K, mesečno 190 K. — Naročnina se pošilja upravništvu.

Telefon številka 118.

DAN

Neodvisen političen dnevnik s tedensko humoristično prilogo „Bodeča Neža“.

Posamezna šteč. „Dneva“ stane 6 vin.; ravno toliko posamezna številka „Bodeče Neže“.

Uredništvo in upravništvo:
Učiteljska Tiskarna, Franciskanska ulica št. 6

Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglaševanje plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju po-
pust. — Za odgovor je priložiti znakom.

Odgovorni urednik Radivoj Korenec.
Last in tisk „Učiteljske Tiskarne“.

Sfinga.

Astronomi evropske politike so nedvomno v hudi zadregi. Nekaj vstaja čez Evropo, a ne vedo, kaj pravzaprav prinaša. Vedo dobro, da kaže barometer visoke in najvišje politike nekovo izpremembo temperature. Samo vrag je ta, da ne uga-nejo, bo li dež ali toča, ali pa solnce. Nekateri med njimi in skoro bi morali reči, da jih je večina, pravijo, da se bo, iz vsega tega razvil hud vihar, orkan, da so bile vse vesti o pomirjenju politične elektrike prazne marnje, da je Viljemovo potovanje k neki grofici Morosini v Benetkah in »priateljski« objem v Miramaru je... No, da je vse skupaj le komedija, o kateri se pač samo to ne ve, kdaj pride do zadnjega dejanja. Domnevajo pa, da temu ne bo predolgo, da: mogoče že v zelo, zelo kratkem času...

Imeli smo priliko, govoriti z — avstrijskim politikom, ki ima mnogo upogleda za kulise in zveze celo s prvimi dvorjani.

V naslednjem podamo par interesantnih odlomkov, o katerih pa radi in drage volje prepuščamo sodbo vsakomur, ki bi se mu sploh vredno zdelo soditi. Dobro pa bo storil sleherni, če resno razmisli...

O Avstriji prijazni Rumunji vemo, da pripravljajo poskušno mobilizacijo svoje armade; morda bodo sodelovali tudi donavski monitorji. Rumunija taji vsako vnanjo važnost te mobilizacije in oficijelna rumun-ska brzojavna agencija, zatrjuje kategorično, da je mobilizacija le zgolj lokalno-državna, ozir. vojaškega pomena. Šele pred trideset leti je Rumunija mobilizirala — in sedaj zopet. Naš avstrijski »korrespondenčni urad« zagotavlja javnosti, da je ta mobilizacija čisto brezpomembna. Da, lahko bi bila, če bi bila Rumunija sama... Na Dunaju pa vedo, da so ogrski Rumuni dočela pripravljati in na kaj, to ve vsakdo sam...

V »poljskem klubu«, je marsikaj drugačno, kot se na zunanji vidi. V tem klubu ima baje ena struj že danes zasigurno svojo — avtonomno Poljsko če pride do onega, kar bi to omogočilo, pod žezlom severovzhodne naše sosede. Ob času krize so se vozili nekateri teh poljskih odličnjakov — v Petrograd, Ustrezja se jim, radi — Malorusov.

In tudi to vedo na Dunaju! Na jugu se razvija, oziroma prihaja v vedno nevarnejši stadij vprašanje Lovčena. Igra pa se brezvestno nadaljuje na ljubo par domišljavih generalov, ki imajo danes baje edino odločilno besedo na najodločilnejšem mestu.

Prusija dela direktno proti Avstriji in za to zavratnost vedo tudi

voditelji naše države, vendar so proti gorajšnji kliki brezmočni.

Na enega drže vsi. In ta ima baje res lepe načrte za bodočnost. Vendar se boje, da jih ne bo več v stanu uveljaviti. Da bo krit proti se-vero zapadu, se pogaja z Bavarsko, Saško in Vrttembergsko. To ve tudi oni, ki se dela največjega prijatelja, a v resnici preži med prvimi na tre-notek, ki mu naj da zaželjeni plen.

—a—

Nabrežina zmaguje.

Pod socialno demokratično strahovlado ječča Nabrežina se v kratkem osvobodi. Narodna ideja prodira med nabrežinskim delavstvom vedno hitreje, in ni več daleč čas, ko bodo socialni demokrati prisiljeni se umakniti in napraviti prostor bojev-nikom za pravico in svobodo.

Dolgo časa je ječala Nabrežina pod terorizmom socialnih demokra-tov. Ti so vzgajali v tej vasi, na slo-venskih tleh, najgusneje renegat-stvo in podpirali kolikor jim je bilo mogoče Furlane. Njihovo stremiljenje je šlo za tem, da odvzamejo Nabre-žini slovenski značaj in da jo spravi-jo pod komando tužcev. In res, kmalu bi Slovenci v Nabrežini ne smeli več slovensko govoriti. Toda vsaka stvar ima svoj konec. Narodni izdajalci pridejo pred sodišče in tam narod obračuna z njimi. Nabrežinski socialni demokrati, ali bolje rečeno renegati, izginejo v kratkem kakor kafa. Pojavil se je proti njim tak odpor, da se jim ne bo več mogoče dolgo vzdržati na površju. Zavedno slovensko ljudstvo bo temeljito obračunalo z njimi.

Kakor znano, je v Nabrežini ve-liko delavskega ljudstva, ki je zapo-sleno v nabrežinskih kamnolomih. Tu se je zato vgnezdila socialna de-mokracija in začela »vzgojevati« to delavstvo tako, da je začelo sovra-žiti svoj jezik, svoj narod; oni, ki se tem novim apostolom niso hoteli z lepa podati, so bili s silo privedeni v socialno demokratične vrste, kjer so čakali odrešenja.

Ta čas je prišel. »Narodna de-lavska organizacija« se je vrgla na Kras. Po zavetju Sv. Križa, Viž-velj itd. je udrla tudi v socialno de-

mokratski Odrin, v Nabrežino. Bilo je težko delo, kajti socialno-demo-kratski suroveži so organizirali na-pade in skušali so vsak shod N. D. O. onemogočiti. Toda, kdor je na poti za pravico in svobodo, ta se ne straši zaprek, ta gre naprej. In danes lahko rečemo, da socialna demokra-tična strahovlada v Nabrežini umira, da prihaja Nabrežina polagoma in polagoma v roke »Nrodne delavske organizacije«. Nabrežina postane na-rodna, svobodna, Nabrežina zmaga-je. Socialni demokrati so to opa-zivši skušali preprečiti razvoj N. D. O. z najumazanejšimi protidelavski-mi sredstvi, s štrajki proti članom N. D. O. Šli so pred gospodarja in zahtevali, da naj družinske očete, delavce, ki so člani nasprotno or-ganizacije, vrže na cesto, pripravi ob kruh, česar se jim ni posrečilo, nakar so v znak protesta stopili v štrajk. Dobro si moramo zapomniti, da so socialni demokrati tako globoko padli v lužo, da izrabljajo štrajke proti trpinom delavcem, ne pa proti podjetnikom. Gre jim torej samo za strankarstvo. Toda tudi ti politični štrajki socialnim demokratom ne bodo nič pomagali, zavedni sloven-ski delavci gredo preko njih na dnevni red. S tem protidelavskimi štrajki se bodo socialni demokrati k večjemu tako blamirali, da jim bo vsak pameten človek v obraz pljuval Boljšega taki brezčastni lumpi ne zaslužijo.

Nabrežina zmaguje! Vesel je ta glas in resničen. Nabrežina ne bo več dolgo zatirana, Nabrežina postane to, kar mora biti: slovensko narodna in svobodna. Da se to zgodi v kratkem to je pokazal lep shod nabrežinskega narodnega delavstva, ki se je vršil v tork popoldne v prostorih gostil-ne g. Caharije v Nabrežini. Ta shod je bil impozanten v vsakem oziru.

Udeležba velika in navdušenje je vladalo na njem, da je človeku od veselja utripalo srce.

Shod je otvoril predsednik Per-narčič. Kot prvi govornik je nasto-pil strokovni tajnik Brandner, kot drugi pa strokovni tajnik Mrak. Ori-sala sta gibanje nabrežinskega de-lavstva, primerno razkrinkala so-cialne demokrate in razvila program Narodne delavske organizacije. Po-sebno pa sta se bavila s socialno de-mokratskim spomenico in s štrajkov-nim gibanjem ter pokazala nabre-žinsko in jugoslovansko socialno de-mokracijo sploh in prav živi luči. G. Mrak pa je še posebej razkrinkal socialno demokratično krumirstvo. S konkretnimi dejstvi je dokazal, da so socialni demokrati res rojeni kru-mirji, ki imajo delavsko vzajemnost samo na jeziku. Obema govornikoma so zborovalci navdušeno ploskali, zlasti pa tedaj, ko se je poudarjalo, da se z bojem prej ne odneha, pred-no ne zaplapola nad Nabrežino naša modra zastava, kot simbol zmage nad tiranijo, inkvizicijo, kar se mo-ra, kakor stvari stoji, zgoditi v naj-bližji bodočnosti. Ko je nato izpre-govoril še delavec Sedmak, je bil shod zaključen. Ta shod je bil lep, kakoršnega narodno delavstvo v Nabrežini še ni imelo in vsak ude-leženec se bo z veseljem spominjal nanj.

Nabrežina mora zmagati, to je želja vseh zavednih Slovencev. In danes je Nabrežina na poti do zma-ga. Polovica poti je že za nami, le še par krepkih naskokov in rdeča trdnjava pade. Naprej, brez strahu in obotavljanja, navdušeno korakaj-o narodno zavedne čete naprej, na-prej do popolne zmage. Ziveli bo-jevnik! Zivela Nabrežina!

Agro-Merkur.

(Dalje.)

Včerašnja dopoldanska razprava.

Razprava je pričela ob 9. uri zjutraj. Predsednik senata razglaši sklep, da je zavrnjen predlog dr. Mandiča, da bi se zaslila kot priči dr. Oražen in dr. Bleiweis.

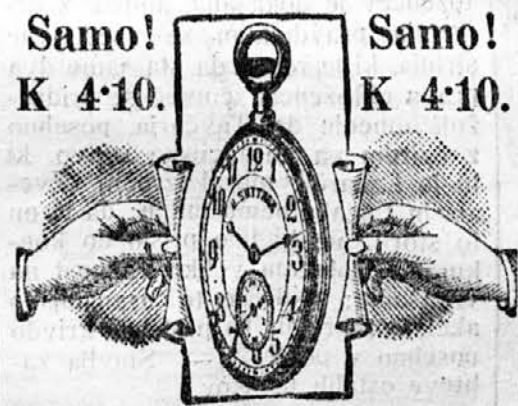
Kot izvedenec pristopi Avgust Tosti, vodja ljubljanske podružnice »Jadranske banke«. Dr. Mandič za-hteva še enega izvedenca, ker je so-dišče prvotno določilo dva izveden-ca. Državni pravdnik se temu pro-tivi in sodišče zavrne zahteve dr. Mandiča.

Izpoved izvedenca.

Izvedenec Tosti, ki je bil že prej zaprisežen, izpove, da je sestavil imovinsko stanje. V najugod-nejšem slučaju znašajo aktiva 461.339 K 45 vin., v najslabšem 454.595 K 52 vin., pasiv je našel 733.897 K 8 vin. Iz sodnih aktov in 748.862 K 47 vin. iz aktov konkurz-nega sklada. Končna pasiva znašajo torej v najslabšem slučaju 293.966 K 95 vin., v najugodnejšem slučaju pa 272.557 K 53 vin., k čemur pride še 70.000 K neizterljivih in 15.000 K, katerih sploh ni. Največji obratni kapital je znašal 15.000 kron, ampak je bilo jamstvo mnogo večje. Fak-tično se ni vse plačalo, dotični pa so se obremenili, če so obremenitev priznali. Vknjiževanje se je godilo površno, ker je manjkalo prilog. Vo-dilo se so vse potrebne knjige, toda ne skozi, kar se ranaša zlasti na blagovno knjigo. S trgovskega sta-lišča je dopustna zveza med »Agro-Merkurjem« in »Zvezo«, drugo vprašanje pa je, če je to ko-ristno. Glede sklepov pri moki pra-

H. Suttner, Ljubljana, Mestni trg 25.

Samo!
K 4-10.

Samo!
K 4-10.

Najbogatejša zaloga vseh vrst ur kakor tudi največja izbira zlatnine in srebrnine po jako nizkih cenah.

Zahtevajte cenik, kateri se razpošilja zastoj in poštne prosto.

Lastna prot. tovarna ur v Švici.

:: Tovarniška znamka „IKO“. ::

Zastopstvo tovarne ur „ZENITH“.

Št. 410 Nikel ank. rem. Rosk.
jako dobro idoča samo K 4-10.

LISTEK.

M. ZEVAKO:

Srce in meč.

Roman iz francoske zgodovine.

»Naj bo, prisežem ti,« je dejal on, sam prestrašen od te grozopolne vzličnosti. »Ampak res, tvoje be-sede bi me kmalu pripravile v strah. Ali si nemara kaj slišala? Kaj pa veš?«

»Jaz? Ničesar, kolnem se ti! Samo slutnje govore iz mojih ust...« In dodala je s čudnim glasom:

»Toda moje zle slutnje ne va-rajo nikoli, izpreminjajo se v strašno resničnost... Deodat, obljubil si mi, da boš nezaupen noč in dan in da se boš čuval, kakor da te obdajajo sami smrtni sovražniki...«

»Da dragica, obljubil sem ti to! Da, daj pomiri se... vseh teh skrbi in vznemirjenj bo kmalu konec!...«

Krčevito ga je objela z obema rokama. Poljubila sta se še enkrat, in grof de Marijak je izginil naglo v noči.

Alisa je ostala par minut sama na vrtu, da zbere svoje misli in pre-motri položaj s tisto hladno neustra-šenostjo, ki jo je bila pokazala ta ne-navadna ženska že tolikokrat in v tako čudoviti meri.

Položaj je bil strašen; videla je jasno, kakor v mrtvaškomrli luči,

svojega Deodata areiranega, nako-lešenega in obglavljenega.

Zakaj Monmoransi je bil slišal vse. O tem je bila prepričana. Iz-kušal bo tajiti, toda ona je vedela dobro, da je slišal. Vse! Slišal je gro-fovo ime, ki ga je izrekla stara Lav-ra, slišal je vse, kar ji je zaupal lju-bimec v svoji preveliki zaupnosti. Marijak je vedel torej, da je grof de Marijak člen zarote proti kralju fran-coskemu, obenem s princem Kondeškim, Henrikom Navarskim, Kolinji-jem in Francem Monmoransiškim!

Ovaditi Hugenote, je bilo goto-vo v interesu maršala Danvilskega, prištevajočega se giški stranki.

Z druge strani mu je moralo na-rekovati to ovadbo sovraštvo do brata, tudi ako bi hotel priznati Hugenotom.

Alisa je poznala dobro to sov-raštvo.

Poznala je tudi tajne zveze Hen-rikove z Gizi.

Strašni zaključek tega sklepanja je bil jasn kakor beli dan:

Naravnost odtod pojde maršal v Luvr in ovadi vse: brata svojega, Kolinjija, Kondeja in Navarčana.

Ostalo je videla z isto jasnostjo: Deodat ovaden... obsojen na smrt...

Njena edina nada na tem svetu, edina njena ljubezen — on, zaradi katerega edinega ji je bilo še vredno živeti na tem svetu — on, izročen gotovi smrti!

Takšno je bilo Alisino premi-sljevanje na malem vrtičku, dočim je odhajal grof de Marijak v omami sreče, ves vesel, da je podal svoji ljubljenci tolikšen dokaz zaupanja in ljubezni.

Iz tega položaja ni bilo moči najti izhoda.

S čelom naslonjenim med dlani, stiskaje zobe, se je borila Alisa nekaj minut s strašno nujnostjo, ki jo je vi-dela v svojem duhu:

Odstraniti možnost ovadbe s tem, da uniči morebitnega ovaditelja.

Nje duh je bil kmalu pripravljen. Sprejela je krvavo misel in se od-ločila zanj.

Le nekaj hipov je drhtela v ogorčenju svoje ženske narave, upi-rajoče se krvoprelitju. Nato je po-stala čudovito mirna.

Vrnila se je v hišo; vsa njena notranja borba je bila končana, pre-den se je mogel maršal ali Lavra za-čuditi njeni odsotnosti.

Ko je stopila v hišo, v sobo, kjer je prej govorila z Deodatom, je snela s stene kratko, brušeno bodalo s krepko klino, ne igračo, marveč oro-žje, pripravno in pripravljeno za takšna dejanja.

Prijela je orožje, kakor je videla Španjole, ko je bila še na dvoru Ivane d'Albret; klina je bila skrita v rokavu ohlapne obleke, konica je gledala navzgor. Trebalo ji je na-glo dvigniti roko, pa je bila pripravljena zadati smrtni udarec.

Brez slabosti in brez bledice na obrazu je stopila nato k vratom ka-bineta, v katerem je bil skrit Henrik Monmoransiški, ter jih odprla z levo roko.

Maršal je bil visoke rasti. Sklenila ga je torej zabosti, ka-dar bosta sedela obadva, drug dru-gemu nasproti, in se razgovarjala popolnoma mirno. Takrat vstane ona nenadoma, in v tem trenutku, ko bo višja od njega, mu zasadi bodalo v prsi.

»Pozor!« si je dejala. »Tajil bo in trdil, da ni prisluškoval; in dočim mi bo dokazoval to, se najde ugodni trenutek...«

Toda prva beseda maršala Dan-vilskega je bila

»Opozoriti vam moram, Alisa, da sem slišal vse, kar sta govorila.«

Obstala je kakor okamenela. Vsega se je nadejala, samo tega ne.

V svojem presenečenju je na-pravila brezumno gesto. Rokav je vzplapolal, maršal je zagledal lesk bodala...

V prvem trenutku se je nekako zamislil. Nato pa je stopil bliže k njej in rekel mirno:

»Povedati vam moram tudi, da nosim verižno srajco, ki je ne odlo-žim nikoli in na kateri bi se zlomilo vaše bodalo. In zato, Alisa, bi bilo brez pomena, ako bi me poizkušali umoriti.«

Alisa se je umaknila naglo k vratom in jih zaprla. Naslonila se je nanje in odgovorila:

»Žal mi je, da ste uganili naklep, ki ga imam, zakaj s tem sem primo-rana začeti zoperno borbo, v kateri lahko podležem. Umoriti pa sem vas primorana. In zato, gospod, vas ho-čem napasti. Rajša poginem od vaše roke, nego da bi vas pustila živega odtod.«

Nehala je zdaj skrivati bodalo, stisnila ga je krepko v pesti; prekri-žanih rok, naslonjena s hrbtno na vrata, je malce blede v svoji tuniki od bele volne, je uprla v maršala svoj pogled.

Henrik jo je motril z občudo-vanjem.

Omeniti pa moramo, da to res-nično občudovanje ni veljalo toliko hrabrosti mlade ženske, okamenele v bojeviti pozi, kolikor žarki krasoti, ki jo je obsevala v tem tragičnem trenutku.

Nato se je ozrl in se postavil zaradi previdnosti tako, da je bila miza med njim in med Aliso.

»Alisa,« je dejal zamolklo, »izid boja med nama dvema ne more biti dvomljiv.«

»Vem to,« je dejala s čudovito mirnostjo. »Ubijte me torej; vi ali jaz, eden izmed naju mora umreti.«

»Ne ubijem vas, in tudi vi ne ubijte mene. Ako bi moral položiti roko na vas, da si otvorila pot, se za-dovoljim s tem, da vas razorožim in grem svojo pot, ne da bi vam storil kaj zlega, vsaj upam tako. Vsekakor pa opustite nado, da vas ubijem.«

(Dalje.)

vi, da so se že takoj izpočetka plačale difference. Obseg poslovanja se ni vjemal z visokostjo garancije. Kakovost klientele v Trstu ni bila posebno dobra, zlasti ne pri peklih. Bilance niso podpisane, kar ni v redu. Sejni sklepi niso zabeleženi, našle so se tudi na listkih beležke neprepisane v knjige.

Glede režije pri podružnici ni bilo knjige. Režija je znašala prve mesece pri centrali 7383 K 85 vin., pozneje nad 37.000 K, pri podružnici je znašala režija prvih 6 mesecev 12.020 K 36 vin., pozneje 37.252 K 34 vin., pri čemur pa so se med režijskimi stroški vodili tudi odvetniški stroški in provizije. Pomotoma pa so se režijski stroški tržaške podružnice vključili dvakrat; nekaj režijskih stroškov se je našlo tudi na bodočo poslovno periodo.

Vzrok konkurza je bila v prvi vrsti odtegnitev kredita in da ni mogel »Agro-Merkur« nikjer drugod dobiti kredita vsled velikega poloma Kaiser-Palese na Koroškem.

Glede blaga v Trstu izkazuje tržaški bilanca blaga za 53.000 K, prišlo je k temu še za 100.000 K blaga, prodalo se je blaga za 110.000 K, moralo bi biti torej še blaga za 43.000 kron. Če se je našlo blaga za 20.000 K, je moralo gotovo nekaj izginiti.

Zadruga je bila pasivna že v prvi polovici 1910. Razlika med terjatvami od 31. avgusta in ugotovljenim zneskom znaša 161.000 K. Da bi bil imel kateri član načelstva kak dobiček, ni zapazil. Sistem knjigovodstva je bil prav priporočljiv in pregleden, pomanjkljivo pa je bilo vodstvo. Tudi se v knjigah ni vpisovalo kronološko, nekatere knjige se sploh niso vodile. Za knjigovodstvo je v prvi vrsti odgovorno uradniško osebo.

Preberejo se nato razni akti in polizvedne pole, nadalje akti proti Cohenu, ovadba dr. Voduška in akt o preiskavi.

Dr. Mandič: V mnenju izvedencev marsikaj ni pojasnjeno. Zato naj se operat dopolni in naj izvedenstvo konstatira, da je vrednost vina in konjaka bila vsaj za 35.000 kron večja, kakor je postavljena v bilanci dne 22. oktobra 1910. Predlaga, naj se rekvirira kurzni list tržaške borze, iz katerega se bo konstatiralo, da je znašala difference pri moki za vagon 1100 K, za oves 600 K, za otrobo 356 K in za koruzo 600 do 700 K. Zanima me, tudi vedeti, koliko je izgubila podružnica pri efektivno prevzetem blagu. Ugotovi naj se tudi, koliko je znašala izguba vsled nezgode, ki je doletela 23 vagonov koruze. Glede kvalitete tržaških odjemalcev zahteva, naj se dobi izjava konsorcija pekov. Rekvirirajo naj se spisi okrajnega sodišča v pravdi Gruška-Elizabetni mlin glede padanja cen.

Dr. Tekavčič se pridruži tej zahtevi.

Sodni dvor sklene, da se predloga zastopnikov dr. Mandiča in dr. Tekavčiča zavrne. Prebere se nato dopis borznega odbora z dne 22. januarja 1911, ki pravi, da izhaja iz ekskektivnih pravih za moko onega časa, da je padla cena od 88 K stopoma na 31 K do konca junija. Prodaje so bile zelo težke in so se omejevale samo na konsum, ki se je spriti potreboval. Iz tega izhaja jasno, da je ta padec cen moka povzročil prav velike izgube za one, ki so bili prej napravili sklepe. Dokaznilo postopanje je bilo s tem končano.

Govor državnega pravdnika.

Državni pravdnik dr. Neuperger reče takoj v začetku svojega govora, da »le čevlje meri na korpo« in pravi dalje, da se je dr. Žerjav prevzel hvale, ki mu je prihajala z razne strani in je mislil, da zna res vse. To je bila prva lahkomišelnost in prava nerodnost. Vse drugo so bile neizgovorne posledice. Tako tudi, da ni pravočasno nehal, s čimer si je nakopal tudi veliko krivdo, ker je videl, da je vse zavojeno. Zadeva pa ima tudi svojo politično in osebo stran. Nadalje je upoštevati, da izzove vsak napor tudi odpor. Če je hotel dr. Žerjav gospodarsko zavzeti Trst, je moral vedeti, da se ga bodo Tržičani branili, saj so se branili celo trgovci v Ljubljani. Kdor gre v srčeno gnezdo, mora biti pripravljen, da ga sršeni opikajo. Pritisk ljubljanskih trgovcev je bil tako velik, da je prenehal pravilni kredit. Ne očita, da bi bil iskal kdo dobička, nepoštenost pa je obstojala v tem, da se je vzel kredit brez vednosti dotičnih zavodov. Enaka krivda zadene tudi Rožmana. Tega pa ne more razumeti, da se je našel izkušen mož, kakor Lenarčič, ki je nasel. Glede Bayra pravi, da smatra njegovo krivdo za najmanjšo. Tudi tega se ne more razumeti, da so Cohena nastavili, ko so vendar

priče potrdile, da ni bil zanesljiv in dobro izvežban mož. Dobili so ga poleg tega iz neke majhne trgovine. To je bil največji greh, za katerega je odgovorno načelstvo. Cohenova krivda je bila jasna. Tudi za splošno poslovanje je načelstvo odgovorno, zlasti je bilo nespametno, začeti s takimi kupčijami brez lastnih sredstev. Prizna, da so bile krive tudi nesreče, zakon pa zahteva za oprostitev samo nesreče brez lastne krivde. Prva krivda je bila ta, da se je začelo brez kapitala. Krivo je bilo nadalje, da podjetje ni bilo koncentrirano in da ni bilo v Trstu kontrole. Priznava, da so padle cene moka in da tega mnogo ljudi ni moglo vedeti. Znano pa je, da so cene moka sploh labilne, vsled tega bi bilo treba več pozornosti.

Nadalje pa so se delale kupčije še naprej, ko je bil »Agro-Merkur« že pasiven. Načelstvo je za to pasivnost moralo vedeti in če tej stvari ni posvečalo vso svojo skrb, je to njegova krivda. Dasi ni bilo kredita, so se delali vendar dolgovi, ki so dosegli naravnost neverjetno visokost. Sebični nameni so pri tem seveda izključeni. Če se je trdilo, da bi se bilo mogoče izogniti konkurzu, če bi bil Lenarčič podpisal in izdal jamstveno izjavo, to ni merodajno za otvoritev konkurza in končno je to tudi moralčno vprašanje. Razumljivo je, da Lenarčič ni hotel prevzeti obveznosti, da plača skoraj cel milijon. Glede krivde Bayra se pravi, da je njegova krivda je negativna, v ostalem pa tudi najmanjša. Glede Lenarčiča mu je zagotvetka, kako je mogel priti v »Agro-Merkur«. Razbremenilo za njega je, da je napovedal konkurz, ko je videl, da preti tako velikanska izguba. Njegova krivda je negativna, pa tudi pozitivna, ker je bil premalo pozoren. O dr. Žerjavu in Rožmanu ponavlja isto, kar je že navedel zgoraj. Glede Cohena je dokazano, da je tudi obzreuspešenje eksekucije dokazano, kar se pa tiče nezvestobe, se je obrnilo drugače ter prepušča sodišču, da razsodi, če je kriv ali ne.

Dr. Schweitzer

Je postavil — kot zastopnik Elizabetnega mlinu — zahteve svojega klienta. Ti zahtevi znašajo 121.578 kron 94 vin. in 6% obresti od 30. decembra 1910 naprej. Od tega zneska je odbiti od »Zveze slovenskih zadrug« od 5. decembra 1912 plačani znesek 40.000 K s 5% obresti v znesku 4166 K 70 vin., nadalje še od konkurznega sklada dne 16. marca 1914 plačanih 13.944 K 70 vin., ter vsi oni zneski, ki jih bo konkurzni sklad še plačal. Druga zahteva obsega popolno odškodnino za vse ono, kar bo moral Elizabetni mlin vsled svojega članstva pri »Agro-Merkuru« plačati. Jamstvo obtožencev napram Elizabetnemu mlinu naj gre in solidum.

Razprava se je nato prekinila ob pol 1. in se nadaljuje ob pol 4. popoldne.

Popoldanska razprava.

Dr. Ivan Tavčar, kot zastopnik »Zveze slovenskih zadrug«, izvaja: »Zveza« ima danes zahtevati 569.170 kron in naravno je — četudi je moj položaj zelo mučen — da napne »Zveza«, ki se nahaja v nekakem silobranu, vse sile, da pride do svojega denarja. Krivda obtožencev opravičuje vse odškodninske zahteve, ki jih stavlja »Zveza«. Po obstoječih zakonih so za pregreške, ki se očitajo obtožencem, odgovorni funkcionarji zadrug. Krivda je lahko pozitivna in izhaja iz dejanj, lahko pa tudi negativna, ki je nastala iz okoliščin.

Ne strinjam se z državnim pravdnikom, ki zvrca vso krivdo na neizkušeneza mladega človeka. Prvi obtoženec ni več mlad, ni prišel z univerze in se razume v trgovino. Prva nesreča je bila že začetek poslovanja »Agro-Merkurja« s tujim denarjem in velika krivda prvega obtoženca je, da se je kot načelnik »Zveze« posodil tudi za načelnika »Agro-Merkurja«. Da tega ni bilo, ne bi bilo prišlo do onega mesarjenja tujega denarja. Razun prvega obtoženca so drugi vse sami neizkušeni in za trgovino nesposobni ljudje, ampak odgovorni so vsi. Prvega obtoženca zadene tudi krivda slabe izbire pomočnikov. Že z ustanovitvijo podružnice v Trstu in z izbero g. Cohena se je napravil velik greh. Jaz g. Cohenu ne bi zaupal korbe jaje, da bi jih dobro prodal in takemu človeku so zaupali podružnici na takem trgu kot je tržaški. Drugi uslužbenci so bili enaki Cohenu. Lenarčič je rekel, da so dolžniki »Agro-Merkurja« sami prima-ljudje, v resnici je pa bila stvar čisto drugačna in posebno za prvega obtoženca je neopravičljiva lahkomišelnost, s katero se je dovoljeval kredit.

Priznavam odkrito, da je na mene napravil lep vtis, ko je doktor Žerjav odkritosrčno pripovedoval, kako »po domače« so se vršile seje načelstva. V prvi vrsti je odgovoren načelnik, prvi obtoženec, da se je vse to tako delalo in preziralo zakonite predpise in v tem je vzrok, da zahteva »Zveza« odškodnino od onih, ki so polom zakrivil. Ako kdo pravi, da je bil samo nekaj »častni« funkcionar, ne more to držati, ker zadruga ni kaka čitalnica, načelnik zadruga mora nositi odgovornost za posledice slabega poslovanja zadruga.

Smatram za dokazano, da se je pri »Zvezi« in pri »Agro-Merkuru« v januarju 1910 vedelo za slabe razmere pri podružnici v Trstu in takrat so si morali biti voditelji »Zveze« in »Agro-Merkurja« v svesti, da so pasivni. Že 2. decembra 1909 sta Lenarčič in dr. Žerjav obljubila, da »Zveza« ne bo več financirala »Agro-Merkurja«. Zahtevalo se je to po nadzorstvu »Zveze« in tudi obtoženci so se menda zavedali, da so falitni. Zadeva z ono »tajno« knjigo nikakor ni tako nedolžna in »Zveza« je bila naravnost oškodovana z onim indirektnim financiranjem, s katerim se je jemal od nje denar, ne da bi se vedelo zato.

Jasno je, da je resnična trditve dr. Žerjava, da je prvi obtoženec za vse to vedel in tudi ako ne bi bil vedel, ga to ne opravičuje, ker on je poznal položaj, v katerem se je nahajal »Agro-Merkur« in on bi se moral zanimati za vir, iz katerega je »Agro-Merkur« dobival denar.

Sedaj se očita »Zvezl«, da je ona vse zakrivila, ker je zahtevala svojih 600.000 kron! To očitanje je neopravičeno, ker »Zveza« ni bila v stanju, čakati na ta denar, ona je morala zahtevati pokritje, ali pa garancijo in taka garancijska izjava je bila podpisana, ampak ona ni bila izročena, kar na me dela prav mučen vtis, ker listina, ko je bila enkrat od vseh prizadetih podpisana, ni bila več last prvega obtoženca, on je bil dolžan to listino izročiti »Zvezi«.

Tudi druga dejstva dokazujejo, da je prvi obtoženec Lenarčič odgovoren za škodo, ki znaša kakih 300.000 do 400.000 K in, gospodje, čež tako ogromno svoto se ne dá napraviti križ človeškega usmiljenja. Zahtevam torej v imenu »Zveze slovenskih zadrug«, da se obtoženci, ako bodo obsodeni, obsodijo na solidarno plačanje »Zvezl« vso odškodnino, v kolikor je ona ne dobi od konkurzne uprave.

Dr. Sajovic, kot zastopnik konkurzne mase, izjavi, da je dolžan braniti koristi upnikov. Krivda obtožencev je dokazana, ampak z državnim pravdnikom se vseeno ne strinja, ki je rekel, da sta samo dva prava obtoženca, temveč se pridruži mnenju dr. Tavčarja, posebno z ozirom na garancijsko izjavo, ki bi jo Lenarčič moral izročiti »Zvezi« in Elizabetnemu mlinu; da je on to storil, ne bi bilo prišlo do konkurza. Polagam veliko važnost na vprašanje: Kdo je to asanacijsko akcijo preprečil. To pride za krivdo posebno v poštev. — Stavlja zahteve ostalih upnikov.

Govor dr. Mandiča.

V duhu vidim mladega dr. Žerjava v avgustu leta 1910, ko je s svojo zvesto ženo potoval v Egipt iskat si zdravja, zapuščen od vseh, napadan od vseh strani. Vse je padlo na njega, na najmlajšega, najboljega in najidealnejšega, pravi voditelj pa so se umaknili. Dr. Žerjav se je radoval današnje razprave, ker je prepričan, da z njo preneha najžalostnejše razdobje v njegovem življenju.

Duša podjetja je bil Lenarčič, ki je bil delaven, podjeten človek, milijonar, politik in on je duševni oče »Agro-Merkurja«. Dr. Žerjav je bil pa njegova desna roka. To se mora poudariti zato, da ne bi bil dr. Žerjav oni kozliček, na katerega bi se vse zvrnilo. Ena razlika je med Lenarčičem in dr. Žerjavom: dr. Žerjav je možko in odkrito priznal, med tem ko je Lenarčič vse tajil in se skrival za hrbet dr. Žerjava.

Dr. Žerjav je bil 2. dec. 1909 mladenič od 26 let in takrat se je ta mladenič skupno s kapitalistom Lenarčičem dal izjavo, da »Zveza« ne bo več financirala »Agro-Merkurja«. Ta izjava je dobila svoj pomen šele in ravno zato, ker jo je podal Lenarčič, ker mlademu dr. Žerjavu nihče ne bi kreditiral 300.000 do 400.000 kron.

»Agro-Merkur« ni bil pasiven in vse kar se je zgodilo v škodo »Agro-Merkurja«, se je zgodilo brez sodelovanja in znanja dr. Žerjava.

Dr. Mandič to svojo trditve temeljito in vsestransko dokazuje na podlagi rezultatov razprave same

in pobija temperatenčno argumente, ki se jih je poslužil državni pravdnik v svojem govoru. Omenja obširno razne kupčije tržaške podružnice, posebno kupčijo z moko, ki jo je vodil Cohen in je samolastno — kar sam lojalno priznava — dopolnil neko pooblastilo od »Agro-Merkurja« in delal na svojo pest. Ko je Cohen sprevidel kam je zašel in kaj ga čaka pred razsodniki budimpeštanske borze in ko je tudi »Agro-Merkur« uvidel, da se ne izplača obračati na razsodišče budimpeštanske borze, je moral ubrati pot, ki mu je edina ostala prosta. Dokazuje, da so bila velika naročila moka po tržaški podružnici »Agro-Merkurja« opravičena z ozirom na velik konsum moka v Trstu sploh in posebej še z ozirom na to, da je imel »Agro-Merkur« svoje stalne in številne odjemalce med tržaškimi peki.

Naših obtožencev ne smemo primerjati ogrskim magnatom, ki spekulirajo s tisoči in tisoči vagoni moka; pretiravati se ne sme in ako pravi dr. Vodušek, ki je komaj pet let v Trstu, da so falitni pekovi stalna igra, rečem jaz, ki sem rojen Tržičan in že 31 let star, da so bili falitni pekovi v Trstu v kritičnem času nekaj izrednega, nenavadnega, česar prej in pozneje ni bilo, ker cene moka niso tako naglo, nepričakovano in močno padle.

Dr. Žerjav ne more odgovarjati za nezgodo pri koruzi, ker sploh ni vedel za to kupčijo in tudi ni odgovoren za nezgodo pri moki, ki jo je zakrivil Cohen.

Druge panoge kupčije so pa izborno uspevale, posebno kupčija z vinom in konjakom, kar se je pokazalo tudi pri konkurznih prodajih. To dokazuje, da je v središču, v Ljubljani, kjer je dr. Žerjav z Lenarčičem neposredno vodil podjetje, to podjetje izborno uspevalo.

Največ se očita »Agro-Merkuru«, da je vzel v službo Cohena, ki mu državni pravdnik odreka duševne zmožnosti, dr. Tavčar se je pa celo na njegovi zunanosti spodikal. In ta Cohen je bil vendar prokurist pri tržaškem solidnem veletržcu in ta je bil z njim nad vse zadovoljen in ga je tudi najtopleje priporočil kot trgovsko zelo izobraženega in spretnega človeka.

Neopravičeno je očitanje državnega pravdnika, češ, kako so se obtoženci mogli spuščati v tako velike kupčije brez lastnega kapitala. »Agro-Merkur« je bil vendar ustanovljen po »Zvezi slovenskih zadrug« in to je močan zavod, ki je »Agro-Merkuru« takoj otvoril kredit do 50.000 K in tudi čez ta znesek, v kolikor to dopušča fakture.

Državni pravdnik je rekel, da bi obtoženci morali napovedati konkurz takoj po onem nezdvi z moko. In ravno tega oni takrat ne bi smeli storiti, ker takrat so še viseli veliki sklepi z Elizabetnim mlinom in ko bi bil v onem času napovedan konkurz, bi nastala nepopravljiva škoda.

Do 5. avgusta 1910 dr. Žerjav ni mogel misliti, da je »Agro-Merkur« pasiven, torej ni bil dolžan napovedati konkurza, potem ga pa ni bilo več v Ljubljani. Dr. Žerjav ni prišel po svoji krivdi v položaj, da ne more izplačati svojih upnikov. Zakrivil je to Lenarčič, ki ni hotel izročiti one že podpisane garancijske izjave s pomočjo katere bi se lahko izvršila mirna likvidacija. Ta ubogi dr. Žerjav, ki je bil jetičen, na smrt bolan, je odhajal ves vesel iz Ljubljane v sladki zavesti, da je zadeva urejena z ono izjavo, petnajst dni za tem mu pa javlja Lenarčič, da misli napovedati konkurz! Takrat je dr. Žerjav protestiral proti temu. Prišlo je do konkurza, ampak ne po krivdi dr. Žerjava, ker v onem trenutku, ko je dr. Žerjav stavil svoj podpis na ono garancijsko izjavo, je poravnal svoje upnike! Ako ta listina ni prišla na pravo mesto, ni krivda dr. Žerjava, ki si ni mogel misliti, da tako ugleden človek kot je Lenarčič, ne bi listine izročil »Zvezi«.

Prehajam k obrambi Gabrijele Cohena. Nočem reči, da Cohen ni kriv krive, ampak tako ne kot to trdi državni pravdnik. Kar se tiče koruze, je naseljen Cohen della Vedovi. Zato priporočam Cohena vaši milosti, gospodje sodniki in prepričan sem, da bo obsoljen samo na majhno zaporno kazen, v katero naj se vsteeje na vsak način 7tedenski preiskovalni zapor. Poneverjenja Cohen ni zakrivil, ker sicer ne bi bil naročil Zupančiču, naj potrdi prejem zneska 500 kron od Conciglie. Podobno je z drugimi 900 kronami. Tudi ni zakrivil Cohen preprečenja izvršbe, ker takrat, ko je od prodal trgovine, še ni bil stavljen noben predlog za izvršbo in da je tudi izkupljeni denar porabil za to, da je poplačal nekatere upnike. Razun tega je Cohen še neomadeževan in prepričan sem, da ga bo sodišče milo sodilo.

In dr. Žerjav! Nekateri so ga primerjali Napoleonu. Pa on ni Na-

oleon, ker ta je delal zato, da utrdi svoj položaj in položaj dinastije, dr. Žerjav pa ni znal za sebe, temveč je delal pridno in z velikim navdušenjem samo za svoj narod. On misli, sedaj otvoriti odvetniško pisarno in bo delal vse svoje življenje zato, da izplača svoje upnike — revež bo vse življenje, kot se je izrazil dr. Tavčar. Takega človeka ni mogoče obsoditi!

Razprava se prekine ob pol 7. uri zvečer in se bo nadaljevala danes ob 9. uri popoldne. To bo najbrže tudi konec razprave.

Od velikonočne nedelje 12. do 17. aprila — 6 dni!

Modra miška!

Z Magdo Lessing!

Največja in najkrajša učinkovita veseligrata se sezije! Neprestan bučen smeh! **Kinematograf Ideal.**

Dnevni pregled.

Bismarck-feier. Danes priredi ljubljanski Turnverein »Bismarckovo slavnost«, s katero proslavi gg. rojstni dan Bismarckov (rojen je bil 1. aprila 1815.) K tej prireditvi so vabljeni vsi Nemci, turnerji, pridejo v kroju. Zanimivo je vabilo, ki smo ga dobili v roke. Kot geslo stoje sledeče Bismarckove besede: »Es ist nicht gut, in Europa einer kleinen Nation anzugehören; Mitglied einer so großen, so starken und so ausgezeichneten Nation von 50 Millionen zu sein, das ist ein Vorzug, für den wir alle Gott dankbar sein wollen, solange wir leben.« Fürst Bismarck (zu Lehrern und Schülern des Gymnasiums zu Plön, 19. 5. 1893.) T. j.: Ni dobro pripadati v Evropi malemu narodu. Biti član velikega, močnega in imenitnega naroda, ki šteje 50 milijonov, je prednost, za katero naj bomo Bogu hvaležni, dokler živimo.« Tako je govoril Bismarck mladini l. 1893. Dobro, da nas je spomnila ta proslava na te besede, kajti mi smo istega mnenja: Ni dobro, če je dandanes v Evropi kak narod majhen; Slovenci smo lahko Bogu hvaležni, da smo član velikega slovenskega rodu, ki šteje v celoti 160 milijonov duš. To število lahko nas navdaja s ponosom, ako ljubljanski Nemci pod takim geslom slavo svoj »Bismarck-feier«. Slavnostni govornik bo Hegemann.

Pravoslavje. Pod tem naslovom je prinesel »Slovenec« članek, ki potrebuje daljšega odgovora. Zato se na to še vrnemo.

Umri je v Smarji dekan Mihael Trček. Preje je služboval kot kaplan v Smarji, pri Sv. Petru v Ljubljani in je postal župnik v Smartnem pod Smarno goro. Za njegovega časa se je vnel v smarski fari hud boj, o katerem se je mnogo čitalo. Fara in občina sta trpela pod klerikalnim pritiskom. N. v m. p!

Liubljana.

— Pitreich poklical Elsnerja v Gradec. Predsednik graškega nad-sodišča Pitreich je poklical ljubljanskega Elsnerja predse. To je v zvezi z zadnjo intervencijo slovenskih odvetnikov pri justičnem ministru in Pitreichu.

— Kamile Theimerjeve tožba pridejo pred dunajsko potorno sodišče.

— Iz preiskovalnega zapora so izpustili včeraj popoldne ob 10. g. Viktorja Zalarja in dijaka Endlicherja. Drugo sledi.

— »Ponočni shodi trnovskega kaplana«. Ako se sprehaš v poznuri zvečer oziroma ponoči po Cerkevni ulici, slišiš lahko in prav umevno iz Zalarjeve družbene sobe, cviljenje mladih deklet. Kdo pa povzroča to cviljenje? Nekdo, ki leta za dekleti po sobi kakor maček za mačkami iz kota v kot. Kajne gospod kaplan, ta dekleta, te srčne ljubimke mojega srca! Pomnite, da vas opazujemo že delj časa in vemo že veliko vaših skrivnih dejanj, a kmalu nam bo vreča polna in se bo odvezala pa potem...!!! — Trnovčani.

— Enketa o gledališkem vzpisanju. Ker je gledališka sezona 1913/14 končana, pa ni bilo doslej za eventualno novo sezono še nič mogoče skleniti, zlasti ker ni bilo mogoče doseči kakšen sporazum z visokim deželnim odborom, je gledališka komisija sklenila sklicati **enke-to o gledališkem vprašanju** in povabiti nanjo tudi deželni odbor. Enketa se snide v soboto, dne 4. aprila 1914 ob 5 uri popoldne v mestni posvetovalnici.

— Slov. gledališče. V četrti smo videli »Hofmannove pripovedi«. Opera je bila krasna, kar ni treba povdarjati ako omenimo imena: Strozzi, Korošček, Leonti, Lowczyński, Vučković. Vendar se je marsikateri spomnil, da smo svoje čase tudi v slov. operi kaj podobno lepega slišali. Gledališče seveda polno. — Včeraj je bila opereta: »Konečno sama«. Opereta ima vrednost druge vrste: ples, tango etc. etc. Igralo, plesalo in pelo se je dobro — opereta v Ljubljani vedno uspe kaj šele hrvatska. G. Polakova je bila polna veselja, gđ. Krista lepo pleše, Strmac izborn, Grund in Binički polna dovčija. Ploskanja mnogo, šopkov tudi. Skratka: lep uspeh operete.

— Slovensko gledališče. Danes se uprizore Govcekarjevi »Legijonarji«, ki se že par let niso igrali v ljub. gledališču. Ferdinanda igra K. Grom, ki je igral isto vlogo tudi v »Rokovnjačih«. Ježa, ki ga je igral prejšnja leta g. Verovšek, igra to pot g. Povhe. Lavro gđ. Gjorgjevičeva in Ano gđ. Wintrova. Brnjaca igra g. Šest, ki je igral isto vlogo (Vernag) istotako v Rokovnjačih. Raka igra g. Skrbinek in Ježa ženo Barbo ga. Bukšekova. Začetek ob pol 8. Pri predstavi sodeluje operni zbor in vojaški orkester. Igra se da nečrtana z vseni pevskimi in glasbenimi točkami.

— Zaročil se je včeraj g. Franc Jakše iz Novega mesta z ugledne in narodne rodbine z gđ. Faniko Konšek na Trojanih pri Kamniku! Čestitamo!

— Ženski telovadni krožek Sokola I. v Ljubljani priredi v nedeljo svoj prvi pešizlet čez Golovec na Vevče. Kratek odmor na Vevčah v restavraciji g. Kuharja. Sestre, udeležite se mnogobrojno tega izleta! Odbor pozivlja svoje članice, da se po možnosti udeležijo popoldanske in večerne prireditve bratskega orkestra Sokola I. v hotelu Tivoli. — Na zdar!

— Čitalnica v Spodnji Šiški vabi k javnemu predavanju s skopičnimi slikami, ki se vrši danes dne 4. aprila t. l. v salonu pri Moharju v Spodnji Šiški. Predava gosp. Ivan Tavčar o Carigradu. Začetek ob 8. uri zvečer.

— Dragonec ujet na begu. Te dni je orožnik pripeljal v vojašnico dragonca Rapla, ki je že večkrat ušel in ga je to pot prijel v Lipah, kjer je revež pri usmiljenih ljudeh prosil kruha. Dragonec je slaboumen. Pred orožniki je pokazal svoje telo, ki je bilo od udarcev vse višnjevo. Človekoljublje in taktika zahteva, da se z vojaški drugače postopa. Naj store v tem oziru merodajni vojaški krogi enkrat za vselej red.

— Prijeta tatca. Na nekem vrtnu na Emouski cesti so zalotili neko brezposelno dekle, ko je hotela ukrasti žensko perilo, ki je bilo tam razobešeno.

— Veliko zalogo izgotovljenih štedilnikov, solidno, domače delo po jako nizkih cenah ima Rudolf Geyer, ključavničarski mojster v Ljubljani, Cesta na Rud. železnico 10, na kar se slavno občinstvo in stavbeniki opozarjajo.

— Valdemar Psylander igra danes glavno vlogo v kinematografu »Ideal« v 4 delanski drami »Hudičev delež«. Ta drama je izvedena prav v duhu severne literature in stavi v sredino dejanja značaj, katerega hipnotični vpliv sugestivno uporabljen napravi ženo svojega konkurenta za medium. Film je poln uspešnosti in živce vzbujajoč. Fino insceniran se igra tudi jako izvrstno. V torek Gierardi v filmu s spremljevanjem orkestra c. in kr. pešpolka št. 27.

Trst.

Slovensko gledališče v Trstu. V nedeljo 5. aprila zvečer ob četrt na devet se vprizori kot benefična predstava režiserja Josipa Toplaka Remetinskega »Baron Trenk in njegovi pandurji«, zgodovinska narodna igra s petjem v štirih dejanjih. Spisal J. E. Tomič. Obenem bo to tudi poslednja predstava v tej sezoni. Prepričani smo, da se bo naše gledališko občinstvo polnoštevilno udeležilo te predstave. Gospod Toplak si je tekom dveh let kot član slovenskega gledališča v Trstu s svojim umetniškim delovanjem pridobil splošne in presrečne simpatije. Gotovo mu to naše hvaležno občinstvo, dokaže s svojim polnoštevilnim obiskom pri njegovih benefičnih predstavah. Gospod Toplak je igralec umetnik velikih zmoglosti. Imeli smo ga priliko nešteto krat občudovati v njegovih vlogah, tudi v zadnjem času kot režiserja. Svojo težko nalogo je vedno izvrstno in hvalevredno izpolnjeval. Dolžnost je sedaj občinstva, da mu njegov težki trud nagradi. Gospodstvo polje. Ob petstoletnici zadnjega ustoličenja koroških

vojvod. O tem predmetu priredi predavanje belvederska podružnica C. M. D. jutri v nedeljo ob 10. uri popoldne v veliki dvorani »Narodnega doma« v Trstu. Slovenci, praznujmo petstoletnico omenjenega zgodovinskega dogodka s tem, da se udeležimo v čim večjem številu predavanja. Posebno pričakujemo, da se mladina in delavstvo odzove častno rodoljubnemu vabilu.

Nar. del. organizacija za Trst in okolico (deželna organizacija) ima v nedeljo, dne 5. aprila t. l. ob 10. dopoldne občni zbor v društveni dvorani, ul. sv. Frančiška št. 2. Dnevni red: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Strokovno tajniško poročilo. 5. Volitev odbora. 6. Slučajnosti. Če ob napovedani uri ni predpisane udeležbe, se vrši občni zbor pol ure kasneje pri vsakem številu članstva.

Telefonska poročila

ROPARSKI UMOR V STAREM MESTU.
(Za tri krone.)

Trst, 3. aprila. Porotno sodišče je danes obsodilo 22letnega Jožefa Breganta v smrt na vešalih, Emilija Bassa, 19 let, na 7 let ječe in 18letni Karl Vizintin na 10 dni zapora zaradi tatvine. Prva dva pa zaradi roparskega umora 67letne starke Mayer v Starem mestu.

VELIKA NESREČA NA MORJU.

New York, 3. aprila. Ribiško ladje, ki je lovilo ob Novi Fundlandiji je razgal in razbil sneženi vihar. Ene ladje je prišla med ledene plošče. Posadka se je rešila s tem, da je poskakala na led, tu je pa vsled mraza poginila.

New York, 3. aprila. Po danes zvečer došlem uradnem poročilu znaša število ob Novi Fundlandiji ponesrečene ladje 64 oseb. Ostalih 37 je strašno trpelo vsled mraza. Ladja Ventura s 35 živčimi je dospela danes jutraj v pristanišče. Na tej ladji je število ponesrečencev največje. O ladji Southern Gros ni nobenih poročil.

18 MILIJONOV PRIMANJKLJAJA.

Berlin, 3. aprila. Zna firmo Wertheim je naznanila insolenco. Pasiva znašajo 18 milijonov mark; aktiva znašajo, kakor pravijo nekateri, 2 in pol milijona; drugi pravijo, da samo pol milijona mark.

MED AVSTRO-OGRSKO IN RUMUNJO.

Budimpešta, 3. aprila. »Az Est« klub vsem dementijem zatrjuje, da bo avstro-ogrski poslanik v Bukarešti, grof Černin, v poletju nastopil daljši dopust, s katerega se ne povrne. (To zato, ker se mu ni posrečilo Rumunije pridobiti za Avstro-Ogrsko.)

BOJI V EPIRU.

Korica pade.
Rim, 3. aprila. »Agenzia Stefani« poroča iz Drača: Epiroti so včeraj napadli Korico. Holandski major Rueller, poveljnik žandarmerije, se je omejil le na obrambo. Epiroti so Albance premagali; Rueller je bil ranjen in Korica je od Epirotov zavzeta.

Mali oglasi.

Stelaže in banki za manufakturno, galanterijsko in špecerijsko blago, v dobrem stanu, dolgo 15 m široko 5 m, se zelo ceno proda. Kje, pove Anončna ekspedicija, Ljubljana. 187—2

Damske žalne obleke (kostume) vse velikosti po najnovšem kroju priporoča konfekcijska trgovina A. Lukič, Pred škofijo 19. 99—x

Učenec za modno trgovino se takoj sprejme. Ponudbe na anončno ekspedicijo. 177—5

Motor Puh 3½ P. H. skoraj nov, en cilinder, model 1913, se proda po nizki ceni. Kje pove Anončna ekspedicija, Ljubljana. 181—3

Mesto vsakega posebnega obvestila.

Ivan Kramaršič, c. kr. major v pok. naznanja v svojem in v imenu svoje žene Marije Kramaršič vsem ljubim sorodnikom, prijateljem in znancom prežalostno vest, da nam je bila preljubljena, nepozabna dobra mati, oziroma tašča gospa

Ana Kramaršič

po dolgi mučni bolezni v 90 letu svoje starosti previdena s sv. zakramenti za umirajoče danes v petek dne 3. aprila ob 8. uri jutraj pokopana v boljšo večnost.

Pogreb predrage rajnice se bo vršil v soboto dne 4. aprila ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti Kuhnova cesta št. 21 na pokopališču k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v raznih cerkvah.

Predraga rajnica se priporoča v pobožno molitev in blag spomin.

Venci se hvaležno odklanjajo.

Ljubljana, dne 3. aprila 1914.

Če želite najboljši in najnovjši šivalni stroj

s pismeno 10letno garancijo si oglejte pred nakupom specialno trgovino tvrdke

IGN. VOK

Ljubljana, Sodna ul. 7 (zraven sodnje).
Cenike pošljem brezplačno.

Motorno kolo

Puch 3½ HP brezhibno delujoče, Se po jako nizki ceni proda.

Vprašanja pod »Motor«, Trebnje.

Edina primorska tovarna dvokoles

»Tribuna«
Gorica, Tržaška ulica št. 26, prej pivovar Gorjup.

Velika eksportna zaloga dvokoles, šivalnih in kmetijskih strojev, gramofonov, orkestrijonov itd. itd.

F. Batjel
Gorica, Stolna ulica št. 2—4.
Prodaja na obroke. Ceniki franko.

Na izbirlo pošilja tudi na deželo: Krasne krila, kostume, nočne halje, perilo in vsako modno blago.

BLUZE

Solidna tvrdka:

M. Kristofič - Bučar
Ljubljana, Stari trg 9. Lastna hiša.
Neprekosljava v

otroških oblekah

:: in rojstni opravi ::

Modistinja

Minka Horvat, Ljubljana, Stari trg 21.

Priporoča svojo veliko zalogo damskih in otroških klobukov, športnih čepic in vseh potrebščin za modistke. — Popravila se točno in najceneje izvrše.

FRAN KRAIGHER

krojaški mojster

Gosposka ulica št. 5

se priporoča slavnemu občinstvu za naročila vsakovrstnih oblek po meri. — Inozemskega in domačega blaga večno na izbero. — Sprejema tudi izdelovanje oblek in popravila. — Cene zmerne. — Izdeluje vsakovrstne svetovno znane gumbe iz svile in blaga, trpežne tudi za eksport po morju.

229

Nogavice in druge pletenine, dalje ovratnike in v to stroko spadajoče blago dobite najceneje v specijalni trgovini

A. & E. Skaberné

Mestni trg št. 10.

Velika izbira! Solidna postrežba!

SANATORIUM EMONA
ZA NOTRANJE IN KIRURGIČNE BOLEZNI.
PORODNIŠNICA.
LJUBLJANA - KOMENSKA ULICA 4
SEF. ZDRAVNIK PRIMARIJ DR. FR. DERGANČ

Mednarodno spedijsko podjetje

R. RANZINGER, Ljubljana.

Ustanovljeno 1876. Telefon št. 60.

Podjetje za prevozno ces. kr. priv. juž. železnice. — Carinska agentura c. kr. glavnega carinskega urada v Ljubljani. — Redni nabiralni promet na vse strani. — Reekspedicija in skladišča. — Ekspresni promet ovojcev. — Transport in shranitev mobilij. — Agentura avstrijskega Lloydja.

Pisarna v mestu: Selenburgova ulica 3. — Centrala in skladišče: Cesta na južno železnico 7. — Podružnica: Glavni carinski urad, južni kolodvor.

Fran Sax, elektrotehnik

Ljubljana, Rimska cesta št. 19

oblatveno kone. inštalater za električne naprave, luči, prenos sile; dalje hišnih zvonil, telefonov itd. Strelkovne naprave! Poprava v stroko spadajočih del. V zalogi blago prve vrste, preračuni na razpolago. Opremljen sem z najboljšimi in naj-novejšimi preskuševalnimi aparati. — Cene in delo solidno!

GVIDON ČADEŽ

Ljubljana, Mestni trg št. 14.

Ugodno kupite v modni trgovini za gospode in dečke klobuke, čepice, perilo, kravate in vse druge modne predmete.

FR. P. ZAJEC,

Ljubljana, Stari trg 9.

Največja tovarniška zaloga najsolidnejših gramofonov in plošč. Plošče Columbia, Favorite, Odeon, Premier avstr. družbe »Angel« in »Zonophon« itd. itd.

Gramofoni že od K 25. naprej. Plošče " " " 1.30 "

Ceniki brezplačno.

Vsa popravila se izvršujejo točno in solidno.

Ljubljana, Lattermannov drevored

v lastni lopi **Zivi** v lastni lopi

Od sobote 4. aprila do vseh torka 14. aprila t. l. po večer, ob prazničnih dopoldnih od 10. ure in do 10. ure zvečer.

vsak dan od 3. pop. do 9½. zvečer, ob prazničnih dopoldnih od 10. ure in do 10. ure zvečer.

— dve sestrji rojeni z združeno glavo. —

Največji pojav sveta „ASRA“

ljubljenka žen in otrok. Živa 16letna punčka. Najmanjše človeško bitje, ki tehta 7 kg in meri v visok. 62 cm. Zadnji ostanek plemena ASTIC. I. prostor 50 vin., II. prostor 30 vin. Vojaki in otroci plačajo polovico.

Pozor stavbeniki! Pozor občinstvo!

Izgotovljene štedilnike

solidno domače delo, prodaja po jako nizkih cenah

RUDOLF GEYER, ključarski mojster,

Ljubljana, Cesta na Rudolfovo železnico 10.

Priporoča tudi vsa v stroko spadajoča dela, vrtna, stopniščne in balkonske ograje, rastlinjake itd. ter vsa popravila.

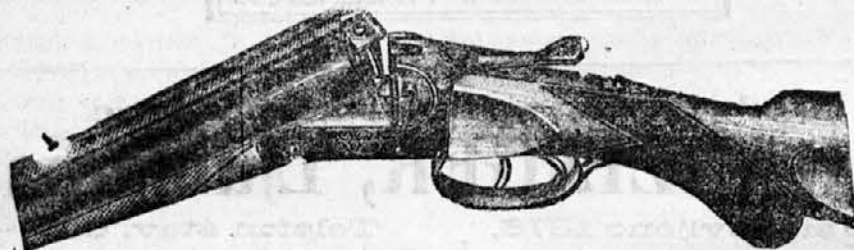
Konfekcija

: za moške, ženske in otroke :

v veliki izbiri po zanesljivih in stalnih cenah v podružni trgovini
tvrdke R. MIKLAUC

„Pri Škofu“

Ljubljana — Pred Škofijo šte. 3. — Medena ulica.
: Poseben oddelek v prvem nadstropju. :
Cenik na zahtevo brezplačno in poštne prosto.

F. K. KAISER, puškar, Ljubljana,
Selenburgova ulica šte. 6.

Velika zaloga pušk, samokresov, pištol in lovskih priprav.

== Topič „SALUT“ ==

Priprave za ribištvo.

Umetalni ogenj.

C. kr. prodaja smodnika.

Ceniki zastoj in franko.

Pozor!! Še malo dni! Pozor!!

== Največja menažerija ==

iz Hagenbeckovega živalskega parka, v Areni „Narodnega doma“
gala-paradna predstava

danes v soboto ob 4. uri popoldne in 8. uri zvečer.
Iz bogatega programa posebno opozarjamo na

30 levov

ki jih privede drzni kapitan Alfred Schneider, ki je dosegel v vseh evropskih državah največji uspeh. Nadalje je omeniti čudovite predstave 3 zračnih akrobatov Alfonso, potem Miss Nordini, uganka vseh kriminalov in policije s svojimi čudovitimi razkanitimi umetnostmi. Nadalje 3 originalni bratje Parison s svojimi plastičnimi predstavami. Nadalje nastop kačjega človeka imenovan človek brez udov. Fridelly i. t. d. i. t. d. Med odmorom nastop klovna Avgusta.

Cene prostorov: numeriran sedež K 3.—, I. prostor K 2.—, II. prostor K 1.50, stojišča 60 v. Otroci in vojaki od narednika nižje pri popoldanski predstavi polovične cene. K obilni udeležbi vljudno vabi

ravnateljstvo.

: Prvo vrstni v eleganci in trpežnosti so naši :
svetovnoznani

TURUL
čevli

Alfred Fränkl, kom. družba
trgovina v Ljubljani — H. SELJAK, zastop.,
Stritarjeva ulica šte. 9.

:: Pesek ::

planinski, kopan, čist, oistrozrat, za zidarska in betonska dela, dobavlja po ugodni ceni Domicelj & Belle, Rakek. Na Notranjsko in Primorsko so železniške voznine nizke in ugodne!

Naprodaj imam popolnoma predelano

-- kočijo. --

Natančnejša pojasnila daje

Anton Petkovšek,
Spodnji Logatec, Kranjsko.

Avtomobil

(Laurin & Klement) 12—14 P.H., dobro ohranjen, za 2 sedeža se takoj po jako nizki ceni proda. Pet. Škafar, Ljubljana, Rimska cesta šte. 17.

Kako se pljučne bolezni, dušljivi kašelj in naduho

popolnoma ozdravi, poročam vsakomur brezplačno. Pošljite za odgovor kuverto z znamko na gospo B. KOLENSKA, Vrbovce šte. 383 pri Pragi (Česko).

Lasne kite

najfinjše kakovosti po 5, 7, 9 in 12 kron — vse vrste lasne podlage in mrežice — barva za lase in brado „Neril“ po 2 in 4 K — toaletne potrebščine — lasulje, brade in druge potrebščine za maskiranje, vse po zelo zmernih cenah priporočam

Štefan Strmoli
brivec in lasničar

Ljubljana, Pod Trančo št. 1,
(vogal Mestnega in Starega trga).

Izdeluje vsa lasničarska dela solidno in okusno. Kupuje zmešane in rezane ženske lase.

Vsako sredo in soboto

== prodaja ==

ostankov

:: blaga za obleke in perilo ::
za soro

polovične cene
podjetje zvezdnih tkanin

„Hermes“

brata Wokač

v Ljubljani,

Šelenbugova ulica št. 5.

v prvem nadstropju

(nasproti glavne pošte).

Pri nakupu različnega manufakturnega blaga se blagovolite obrniti na tvrdko

A. & E. Skaberné Mestni trg 10.

obstoji od l. 1883.

Na debelo in drobno!

Prenočišče. - Gostilna. - Buffet.

TRST Hinko Kosič TRST

ulica Carradori 15 (vogal Geppa)

se priporoča cenjenim tržaškim gostom in v Trst prihajajočim potnikom.

Velikonočna okasion prodaja

čez 25.000 komadov.

Najnovejše za spomlad in leto za gospode in dečke, damska konfekcija pariških in berlinskih modelov po čudovito priznanih nizkih cenah.

Poglejte si izločbe.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg 5.-6.

Telephon 132.

Najnovejše
kravate

za gospode,

pentlje, samovez-

nice in vse druge

moderne fazone.

ovratniki, zapest-

nice, naramnice,

podveze, noga-

vice, palice, dež-

niki, različni gumbi,

ščetke, milo, parfumi

i. t. d. po skromnih

stalnih cenah

v modni in športni

== trgovini ==

P. Magdič,

Ljubljana

nasproti glavne pošte.

Ustanovljena leta 1881.

Ustanovljena leta 1881.

Največja zavarovalnica avstro-ogrske države

C. kr. priv. občna zavarovalnica Assicurazioni Generali v Trstu

Glavni zastop v Ljubljani, Marijin trg-Sv. Petra cesta št. 2, v lastnem domu.

Zavaruje zoper požar na poslopiju, pohištvu in blagu, tatinski vlom, škodo vsled prevažanja, poškodbo zrcal in zvonov. — Na življenje in za dolo v vseh mogočih sestavih. — Tekom leta 1912. se je zavarovalo 21.380 oseb za kapital na 180 milijonov kron na življenje. — Družba je izplačala za škode nad 1113 milijonov kron. — Premoženje družbe znaša nad 484 milijonov kron.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživljenje in smrt z manjšajočimi se vplačili.

Rezervni fond: K 58.461.432.56. — Izplačane odškodnine in aplikacije K 123.257.645.77.

v zajemno zavarovalna banka v Pragi.

„SLAVIJA“

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovensko-narodno upravo.

Vsa pojasnila daje

čigar pisarne so v lastni bančni hiši

Generalno zastopstvo v Ljubljani

Gosposka ulica št. 12.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder postuje.

Pozor! Sprejema tudi zavarovanja proti vlomski tatvini pod zelo ugodnimi pogoji. — Zahtevajte prospekt.

Velika izbira
okusnega in modernega
blaga za ženske
obleke in bluze.

Le najnovejše
rute in šerpe.

Bogata zaloga vsakovrstnih
preprog in zaves.

Garniture in pre-
proge
za čez divane in za na steno

Potne odeje.
Izkušeno dobri šifoni,
kontenine in platna.

Linolej.
Namizno perilo in robci.

Vljudno se priporoča
manufakturna trgovina

J. Grobelnik

Ljubljana, Mestni trg 22
naspr. lekarne.

Vnanja naročila se točno izvršujejo.